

Sammendrag

Den overordna hensikten med denne studien er å bidra til økt forståelse for hvilke faktorer som virker inn på førsteklasseelevers engasjement og meningsskaping i møte med pedagogiske skjermttekster for den begynnende lese- og skriveopplæringa. Særlig retter studien et fokus mot hvordan pedagogiske teksters innhold, form og bruk påvirker de pedagogiske intensjonene og meningsskapinga i aktualiseringa.

Studien har en kvalitativ metodologisk tilnærming inspirert av etnografiske og narrative metoder, og kan karakteriseres som en klasseromsstudie. Det empiriske datamaterialet består av to pedagogiske skjermttekster, observasjoner av seks elevers aktualisering av skjermttekstene i en stasjonsundervisningskontekst og intervjuer med lærere og elever i den aktuelle klassen. Studien følger de to pedagogiske skjermttekstene gjennom tre faser. I skapelsesfasen studeres forfatters og forlagets intensjoner med og adaptasjoner av de pedagogiske tekstene slik de foreligger. I tilretteleggingsfasen er det lærerens adaptasjoner av tekstene for bruk i en spesifikk klasseromskontekst som har fokus. Den tredje og siste fasen omhandler elevenes aktualisering av skjermttekstene i en stasjonsundervisningskontekst. Her bidrar den adaptasjonsteoretiske tilnærminga til å belyse både hvordan elevene gjennom en tosidig adaptasjonsprosess tilpasser seg sjøl til tekstenes forutsetninger og tekstene til sine egne forutsetninger og behov.

Det hermeneutiske er til stede i alle nivåer i studien, da tolkning og forståelse står sentralt både med hensyn til elevenes aktualisering av de pedagogiske tekstene og til mine fortolkninger og analyser av empirien. Denne tolkninga og forståelsen settes i sammenheng med de forutsetningene de sosiale rammene setter for både studiens aktører og studien som sådan. Det vil si at studien også er basert på et sosiokulturelt syn på tekst, pedagogikk og menneskelige handlinger.

Et av hovedfunnene i studien er at elever i første klasse gjerne er motiverte for læring og at de engasjerer seg og skaper mening med pedagogiske skjermttekster, også når disse framstår som nokså meningsløse, men da gjerne med utgangspunkt i situasjonskonteksten. Man kan derfor vanskelig kalle elevers lesing for meningsløs. Det leder fram mot et annet funn, nemlig at pedagogiske skjermttekster kan stille svært ulike krav til lærerens adaptasjon eller tilrettelegging for at elevene skal kunne skape mening med dem på en måte som korresponderer med lærerens og/eller forfatterens pedagogiske intensjoner. Dette kan synes som en selvfølgelighet, men denne studien viser at det ikke nødvendigvis tas til følge i praksis. Et tredje funn er at de pedagogiske skjermttekstenes ytre utforming kan synes å ha større betydning for den meningsskapinga som skjer enn hva innholdet og den øvrige indre utforminga har. Et fjerde og siste funn jeg vil nevne her, er at undervisningsorganiseringa kan veie vel så tungt som kvaliteter angående innhold og pedagogiske intensjoner når skjermttekster skal velges og brukes.